

Atsakymas į Europos Parlamento pastabas, pateiktas jo rezoliucijoje dėl ECB 2019 m. metinės ataskaitos

2020 m. gegužės 7 d. ECB pirmininko pavaduotojas specialiaame Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto posėdyje pristatė ECB 2019 m. metinę ataskaitą¹. 2021 m. vasario 8 d. ECB Pirmininkė dalyvavo Europos Parlamento plenariniame posėdyje, skirtame metinei ataskaitai aptarti². Kitą dieną Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl ECB 2019 m. metinės ataskaitos (toliau – rezoliucija)³.

Teikdamas Europos Parlamentui savo 2020 metų ataskaitą, ECB kartu pateikia ir atsakymą į Europos Parlamento rezoliucijoje išdėstytas pastabas⁴.

1 Pinigų politika

Dėl rezoliucijoje minimo ECB pinigų politikos šalutinio poveikio – ECB mano, kad jo vykdomos priemonės labai veiksmingai padėjo paremti ekonominę veiklą ir išsaugoti kainų stabilumą vidutiniu laikotarpiu, o neigiamas šalutinis poveikis buvo suvaldytas. Priemonės, kurių buvo imtasi, buvo būtinos ir proporcingos kovojant su rimta rizika, kurią užsitęsios sunkios pandemijos sąlygos kėlė kainų stabilumui, pinigų politikos poveikio perdavimo mechanizmui ir euro zonos ekonominėms perspektyvoms⁵. Priemonės, kurių buvo imtasi koronaviruso (COVID-19) pandemijos metu, buvo ypač tinkamos tuo, kad padėjo sudaryti palankias finansavimo sąlygas, kurių reikia, kad euro zonos ekonomika atsigtų, o infliacija sugrįžtų į iki pandemijos buvusį lygį. Dabartinėmis sąlygomis, kai tvyro didelis neapibrėžtumas, vykdomos politikos priemonės vertinamos kaip veiksmingiau padedančios išlaikyti reikiamą skatinamojo pinigų politikos poveikio lygį negu alternatyvios pinigų politikos priemonės. Be to, ECB įsitikinęs, kad teigiamas taikomų papildomų priemonių poveikis jo įgaliojimo užtikrinti kainų stabilumą vykdymui neabejotinai nusveria bet kokį kitose ekonominės politikos srityse galimą neigiamą poveikį. Pandemijos metu ECB turėjo galimybę tokį vertinimą pateikti daugelyje viešų pranešimų, taip pat ir reguliariai Europos Parlamentui teikiamoje informacijoje.

Dėl rezoliucijoje išsakyto prašymo stebėti, koku mastu ECB vykdomos pirkimo programos yra proporcingos jo balanso rizikai, ECB pažymi, kad taiko rizikos valdymo sistemas, skirtas jo politikos veiksmingumui ir efektyvumui

¹ Žr. ECB [interneto svetainėje](#).

² Žr. ECB [interneto svetainėje](#).

³ Priimtos rezoliucijos tekstas paskelbtas Europos Parlamento [interneto svetainėje](#).

⁴ Europos Parlamento rezoliucijoje dėl bankų sąjungos iškelti klausimai šiame atsakyme nekomentuojami. Jie aptariami [ECB priežiūros veiklos metų ataskaitoje](#). Atsakymas į rezoliucijoje dėl bankų sąjungos pateiktas pastabas bus paskelbtas vėliau šiais metais.

⁵ Taip pat žr. ECB Pirmininkės 2020 m. birželio 29 d. [laišką](#) EP nariui Svenui Simonui dėl pinigų politikos.

užtikrinti, taip pat Eurosistemos balansui apsaugoti. ECB labai atidžiai stebi šią riziką ir ją nuolat valdo, kad išlaikytų tokį jos lygį, kuris nekeltų grėsmės Eurosistemos balansui. Pavyzdžiui, ECB perka tik tokį turą, kurio kredito kokybė yra pakankamai aukšta ir kuris atitinka specialius tinkamumo kriterijus. Be to, jis laikosi detalios orientacinių sumų paskirstymo politikos ir nustato jo vykdomų pirkimų sumų ribas, taip siekdamas diversifikuoti pirkimus pagal jurisdikcijas, rinkos segmentus, emitentus ir vertybinius popierius⁶.

Rezoliucijoje iškeltu turto kainų infliacijos rizikos klausimu ECB mano, kad apskritai ši rizika yra valdoma, nors kai kuriuose rinkos segmentuose pastebėta turto pervertinimo ženklų. Euro zonos vyriausybės obligacijų pajamingumas, palaikomas ECB vykdomos pinigų politikos, šiuo metu yra iš esmės toks, koks buvo iki pandemijos protrūkio. Euro zonos akcijų rinkos ir įmonių obligacijų kainos taip pat labai atsigavo: akcijų kainos priartėjo prie iki pandemijos buvusio lygio, o įmonių obligacijų pajamingumo skirtumai yra iki pandemijos buvusio arba už jį šiek tiek didesnio lygio. Tačiau apskritai euro zonos finansinio turto rizikos vertinimai neatrodo esantys pernelyg dideli, nes rizika nėra nuvertinama pagal istorinius standartus. Bet kuriuo atveju ECB ir toliau labai atidžiai stebi pokyčius euro zonos finansų rinkose ir tai, kokį poveikį jie daro sklandžiam palankių finansavimo sąlygų poveikio perdavimui visoms euro zonos jurisdikcijoms⁷.

Atsakydamas į pastabą dėl didėjančių būsto kainų, ECB pažymi, kad pastaraisiais metais kai kurių šalių gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto rinkose padidėjo pažeidžiamumas. ECB atidžiai stebi šiuos pokyčius, tačiau, jeigu nuogaštavimai dėl pažeidžiamumo didėtų, veiksmų pirmiausia turėtų imtis už kitas politikos sritis atsakingos institucijos. Kai kurios euro zonos šalys jau išties ėmėsi priemonių gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto rinkose kylančiai rizikai suvaldyti. ESRV yra įspėjusi dėl šalių gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto rinkose nuo 2016 m. stebimų pokyčių. Šiuo metu ESRV vertina, kaip laikomasi jos rekomendacijų ir ar jos yra veiksmingos⁸.

Dėl rezoliucijoje minimo galimo netinkamo išteklių paskirstymo – ECB mano, kad jo vykdomos pinigų politikos priemonės padėjo išvengti gilesnio ir ilgesnio ekonomikos susitraukimo COVID-19 krizės metu, dėl kurio struktūriškai stiprios įmonės galėjo tapti itin nepelningomis, o ilgainiui – ir prarasti gyvybingumą. Norint sumažinti netinkamo išteklių paskirstymo ilgesniu laikotarpiu riziką, kai COVID-19 krizės padariniai akivaizdžiai sumažės, bus svarbu užtikrinti, kad paramos priemonės, visų pirma fiskalinės, būtų laikinos ir tikslingesnės. Be to, svarbu, kad efektyviai veiktų nemokumo procedūros ir kad įmonės, kurių verslo modeliai tapo neperspektyvūs, galėtų pasitraukti iš rinkos ir būtų užtikrintas veiksmingas neveiksnių paskolų pertvarkymas. Visa tai padėtų pagerinti ir

⁶ Daugiau apie tai, kaip taikant tinkamas sistemas mažinama su SPPP ir TPP susijusi finansinė rizika, žr. ECB 2020 m. metinės ataskaitos 2.3 skirsnį.

⁷ Konkrečiau – rizikos priedai euro zonos akcijų rinkose šiuo metu nėra labai sumažinti, o įmonių obligacijų rinkose taip pat nematyti aiškių ženklų, kad būtų prisiimama pernelyg didelė rizika.

⁸ 2019 m. viduryje keturioms euro zonos šalims buvo pateiktos konkrečios rekomendacijos, įgyvendintinos makroprudencinės politikos priemonėmis. Dar dvi euro zonos šalys gavo įspėjimus. ESRV savo vertinime atsižvelgė ne tik į kainų pokyčius, bet ir į namų ūkių įsiskolinimą, būsto paskolų augimą ir skolinimo standartų švelninimą.

bankų siūlomas finansavimo sąlygas bei galbūt paskatintų bankus ilginiui perskirstyti finansavimą, labiau orientuojantis į produktyvesnes įmones ir darbuotojus⁹.

Atsakydamas į rezoliucijoje išsakytą raginimą, kad ECB išnagrinėtų savo priemonių poveikį turto pasiskirstymui, ECB atkreipia dėmesį, kad šiuo klausimu yra atlikęs keletą tyrimų¹⁰. Šiuose tyrimuose iš esmės daroma išvada, kad ECB vykdomos skatinamosios politikos priemonės padėjo sumažinti pajamų nelygybę vidutiniu laikotarpiu, nes jomis remiamas užimtumas, o tai yra ypač naudinga mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Kalbant konkrečiai apie ECB vykdomų turto pirkimo programų poveikį turto nelygybei, turima informacija rodo, kad nors kylančios akcijų kainos didina turto nelygybę, šį padidėjimą iš esmės atsveria lygiagrečiai kylančios būsto kainos, nes būstas gana tolygiai pasiskirsto tarp euro zonos namų ūkių ir sudaro apie 75 % viso namų ūkių turto.

2

Inflacijos vertinimas

Rezoliucijoje iškeltu infliacijos vertinimo ir SVKI sąvokos klausimu ECB pažymi, kad infliacijos vertinimo klausimai ir būsto reprezentatyvumo apskaičiuojant SVKI klausimas nagrinėjami ECB strategijos peržiūros kontekste. Šiuo metu į SVKI įtraukiama tik dalis išlaidų būstui. Išlaidos nuomai sudaro apie 6,5 % išlaidų, įtraukiamų apskaičiuojant euro zonos SVKI, o vienintelės į SVKI įtraukiamos su savininkų gyvenamais būstais (SGB) susijusios išlaidos yra priežiūros ir nedidelio remonto bei kitos einamosios išlaidos¹¹. Kitos SGB išlaidų dalys, ypač namų ūkių išlaidos būsto valdymui nuosavybės teise, šiuo metu į SVKI neįtraukiamos, nors 2019 m. daugiau kaip 65 % euro zonos namų ūkių buvo savo pagrindinės gyvenamosios vietos savininkai. Todėl ECB pritaria tam, kad į SVKI būtų įtrauktas ir SGB kainų indeksas, jeigu tik bus įmanoma išspręsti su tuo susijusius techninius klausimus ir jeigu dėl to nesumažės SVKI skiriama svarba namų ūkių vartojimo išlaidoms ir jo rengimo patikimumas.

Remiantis eksperimentiniais skaičiavimais, pakoreguoti infliacijos skaičiai, kuriuos apskaičiuojant būsto išlaidoms suteikiamas didesnis svoris, šiuo metu būtų šiek tiek didesni už metinę infliaciją pagal SVKI. Preliminarūs įverčiai rodo, kad koreguoto ir faktinio SVKI pleištas 2020 m. trečiąjį ketvirtį sudarė nuo 0,1 iki

⁹ Žr., pvz., Masuch, K., Anderton, R., Setzer, R. ir Benalal, N. (eds), „[Structural policies in the euro area](#)“ (Struktūrinė politika euro zonoje), *Nereguliarių straipsnių serija*, Nr. 210, ECB, Frankfurtas prie Maino, 2018 m. birželio mėn.

¹⁰ Žr., pvz., Dossche, M., Slačálek, J. ir Wolswijk, G., „[Monetary policy and inequality](#)“ (Pinigų politika ir nelygybė), *Ekonomikos biuletenis*, Nr. 2, ECB, Frankfurtas prie Maino, 2021 m. kovo mėn.; Hauptmeier, S., Holm-Hadulla, F. ir Nikalaxi, K., „[Monetary Policy and regional inequality](#)“ (Pinigų politika ir regionų nelygybė), *Darbo straipsnių serija*, Nr. 2385, ECB, Frankfurtas prie Maino, 2020 m. kovo mėn.; Lenza, M. ir Slacalek, J., „[How Does Monetary Policy Affect Income and Wealth Inequality? Evidence from Quantitative Easing in the Euro Area](#)“ (Koks pinigų politikos poveikis pajamų ir turto nelygybei? Įrodymai iš euro zonoje vykdomo kiekybinio skatinimo), *Darbo straipsnių serija*, Nr. 2190, ECB, Frankfurtas prie Maino, 2018 m. spalio mėn.

¹¹ Einamosios išlaidos – tai išlaidos šildymui, elektros energijos ir vandens tiekimui, atliekų ir nuotekų surinkimui.

0,3 procentinio punkto. Dar anksčiau dėl tokių koregavimų infliacijos lygis būtų buvęs mažesnis (neigiamas pleištas), priklausomai nuo būsto kainų ciklo būklės¹².

Prieš priimant galutinį sprendimą reikia atidžiai įvertinti SGB įtraukimo į SVKI poveikį. Konceptualios SGB vertinimo alternatyvos ir jų privalumai bei trūkumai, palyginti su dabartine SVKI sistema, svarstomi ECB strategijos peržiūros kontekste ir bus pateikti ją baigus (baigti numatoma 2021 m. antrąjį pusmetį). Galiausiai sprendimą, kaip geriausia būtų traktuoti SGB apskaičiuojant SVKI, turės priimti Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba, remdamiesi Europos Komisijos pasiūlymu (Eurostatui ir ES valstybių narių statistikos tarnyboms atlikus reikalingus parengiamuosius darbus). Pabaigęs strategijos peržiūrą, ECB pateiks savo nuomonę ir yra pasirengęs bendradarbiauti su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl galimų tolesnių veiksmų.

3

Klimato kaita

Rezoliucijoje minimų kovos su klimato kaita veikslių klausimu ECB pažymi, kad, neviršydamas savo įgaliojimų, 2020 m. toliau stiprino dalyvavimą sprendžiant su klimato kaita susijusius klausimus. Naujai įkurtas ECB kovos su klimato kaita centras, kurio įsteigimas palankiai įvertintas ir Parlamento rezoliucijoje, padės dar geriau panaudoti ECB sukauptas žinias ir formuoti ECB klimato darbotvarkę¹³.

Dėl rekomendacijos, kad ECB savo įkaito sistemą suderintų su klimato rizika, ECB pažymi, kad jis jau pradėjo klimato kaitos rizikos aspektus įtraukti į pinigų politikos įgyvendinimo sistemą ir, atlikdamas savo strategijos peržiūrą, vertina, kokių tolesnių veikslių būtų galima imtis. ECB nuolat vertina su klimato kaita susijusias finansines inovacijas atsižvelgdamas į įkaito tinkamumo principus ir kriterijus. 2020 m. rugsėjo mėn. ECB paskelbė, kad nuo 2021 m. sausio mėn. tam tikros su tvarumu susietos obligacijos bus laikomos tinkamu įkaitu ir tinkamos įsigyti pagal jo turto pirkimo programas¹⁴. Toliau vykdomas vidaus darbas siekiant geriau suprasti klimato kaitos ir su ja susijusios politikos poveikį ekonomikai, kreditų teikimui ir pinigų politikos poveikio perdavimui, įskaitant įkaito sistemą. Kalbant apie su klimato kaita susijusią riziką, pažymėtina, kad ECB vertina, kaip galėtų padidinti savo rizikos valdymo gebėjimus Eurosistemos balanso atžvilgiu.

ECB pritaria, kad finansų rinkoms svarbu geriau suprasti su finansiniu turtu susietą su klimato kaita susijusią riziką ir ją įvertinti. Siekiant visiškai pašalinti dabartinę informacijos trūkumą, reikia atskleisti daugiau ir geresnės kokybės informacijos. ECB remia šiuo klausimu vykdomas iniciatyvas, kylančias iš ES tvaraus

¹² Išsamesnė diskusija šiuo klausimu pateikiama interpe „Assessing the impact of housing costs on HICP inflation“ (Būsto išlaidų poveikio infliacijai pagal SVKI vertinimas), *Ekonomikos biuletenis*, Nr. 8, ECB, 2016 m.

¹³ Žr. [pranešimą spaudai](#) apie tai, kad ECB steigia kovos su klimato kaita centrą, ECB, 2021 m. sausio 25 d.

¹⁴ Žr. [pranešimą spaudai](#) apie tai, kad ECB kaip įkaitą priims su tvarumu susietas obligacijas, ECB, 2020 m. rugsėjo 22 d.

finansavimo veiksmų plano. ECB šiuo metu nagrinėja, kokiomis dar priemonėmis būtų galima paremti patobulintą informacijos atskleidimą kaip būdą padidinti visuotinį klimato rizikos supratimą ir padėti rinkoms tiksliau ją vertinti. Šiuo klausimu Eurosistema 2021 m. vasario 4 d. paskelbė, kad per ateinančius dvejus metus ketina pradėti kasmet atskleisti su klimato kaita susijusią informaciją apie savo eurais denominuotus kitais nei pinigų politikos tikslais laikomus portfelius¹⁵. Tačiau reikėtų priminti, kad negalima tikėtis, jog su klimato kaita susijusios finansinės rizikos netinkamo vertinimo problema būtų išspręsta vien tik patobulintą informacijos atskleidimą – šiuo klausimu reikės imtis veiksmų kitose politikos srityse, visų pirma veiksmingų anglies dioksido emisijos įvertinimo mechanizmų, siekiant prisiimti aplinkos išorės veiksnių poveikį.

Be to, ECB ėmėsi svarbių veiksmų, kad į savo kitais nei pinigų politikos tikslais laikomus portfelius, įskaitant nuosavų lėšų ir pensijų fondų portfelius, integruotų aplinkos apsaugos standartus. Jis padidino žaliųjų obligacijų dalį savo nuosavų lėšų portfelyje (2020 m. sausio mėn. sudariusi 0,5 %, šiuo metu ji siekia 3,5 %¹⁶), o artimiausiais metais planuoja toliau ją didinti¹⁷. Savo pensijų fondų portfelio atžvilgiu ECB vykdo plačią socialiai atsakingo investavimo politiką, pagrįstą ribotomis išimtimis ir balsavimo pagal įgaliojimą gairėmis, pagal kurias turi būti laikomasi ir aplinkos, socialinių bei valdymo standartų. 2020 m. ECB visus tradicinius nuosavo kapitalo lyginamuosius indeksus, kurie buvo taikomi tvarkant pensijų fondų portfelį, pakeitė mažo anglies dioksido kiekio ekvivalentais, taip gerokai sumažindamas nuosavo turto klasių paliekamą anglies pėdsaką. ECB nagrinės galimybę ateityje naujai sudarytus mažo anglies dioksido kiekio fiksuotųjų pajamų lyginamuosius indeksus taikyti kai kurioms į jo pensijų fondų portfelį įtrauktoms fiksuotųjų pajamų turto klasėms.

Dėl rezoliucijoje išsakyto raginimo taikyti iniciatyvų ir kokybinį rizikos valdymo metodą, kuris apimtų su klimato kaita susijusią sistemine riziką, pažymėtina, kad ECB jau ėmėsi svarbių veiksmų vykdydamas jam pavestas finansinio stabilumo užtikrinimo ir bankų priežiūros funkcijas. ECB jau senokai nustatė, kad klimato kaita gali kelti didelę sistemine riziką finansiniam stabilumui¹⁸. Todėl ECB ėmėsi konkrečių veiksmų, kad tiek finansinio stabilumo stebėsenos, tiek bankų priežiūros srityse būtų skiriama daugiau dėmesio klimato rizikai. Siekdamas užtikrinti, kad į klimato riziką būtų atsižvelgiama finansinio stabilumo stebėsenos srityje, ECB rengia modernią stebėsenos sistemą (kaip galima matyti naujausioje bendroje Eurosistemos ir Europos sisteminės rizikos valdybos ataskaitoje¹⁹) ir kartu su ECB Bankų priežiūros tarnyba klimato riziką integruoja į testavimo

¹⁵ Žr. [pranešimą spaudai](#) apie tai, kad Eurosistema pritaria bendrai pozicijai dėl kitais nei pinigų politikos tikslais laikomų portfelių investicijų, tvaryti klimato kaitos atžvilgiu, ECB, 2021 m. vasario 4 d.

¹⁶ ECB nuosavų lėšų portfelį sudaro apmokėtasis kapitalas, bendrasis atsargų fondas ir atidėjiniai finansinei rizikai.

¹⁷ Žr. [pranešimą spaudai](#) apie tai, kad ECB ketina investuoti į Tarptautinių atsiskaitymų banko žaliųjų obligacijų fondą, ECB, 2021 m. sausio 25 d.

¹⁸ Žr. ECB analizes, visų pirma „[Climate change and financial stability](#)“ (Klimato kaita ir finansinis stabilumas), *Finansinio stabilumo apžvalga*, ECB, 2019 m. gegužės mėn., ir „[Euro area banks' sensitivity to corporate decarbonisation](#)“ (Euro zonos bankų jautrumas įmonių priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui), *Finansinio stabilumo apžvalga*, ECB, 2020 m. gegužės mėn.

¹⁹ Žr. „[Positively green: Measuring climate change risks to financial stability](#)“ (Pozityvi žalioji tendencija – klimato kaitos rizikos finansiniam stabilumui vertinimas), ESRV, 2020 m. birželio mėn.

nepalankiausiomis sąlygomis sistemą. Atskirų bankų priežiūros srityje ECB Bankų priežiūros tarnyba jau ėmėsi svarbių veiksmų, kad padidintų bankų sąmoningumą ir pasirengimą valdyti klimato riziką. Visų pirma pažymėtina, kad ji paskelbė Vadovą dėl klimato ir aplinkos rizikos²⁰, kuriame paaiškina, kaip bankai pagal dabartinę rizikos ribojimo sistemą turėtų saugiai ir apdairiai valdyti ir skaidriai atskleisti šių rūšių riziką. Įstaigos turėtų klimato riziką integruoti į savo rizikos valdymo sistemas, nes klimato rizika yra vienas iš esamų kategorijų riziką didinančių veiksnių. Laikantis rezoliucijoje paminėto požiūrio, tikimasi, kad įstaigos, valdydamos klimato ir aplinkos riziką ir atskleisdamos apie ją informaciją, laikysis visapusiško, strateginio ir į ateitį orientuoto požiūrio.

Atsakydamas į rezoliucijoje išsakytą raginimą išnagrinėti, koku mastu bankų sektoriuje užtikrinama atitiktis Paryžiaus susitarimui, ECB primena, kad jau ėmėsi ambicingų veiksmų tiek finansinio stabilumo, tiek priežiūros srityse.

2020 m. ECB pradėjo klimato rizikos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal principą „iš viršaus į apačią“, kurį atliekant remiamasi itin detalios informacija apie bankų ir investicinių fondų pozicijas, ir, svarbiausia, vertinamas kompromisas tarp fizinės klimato rizikos ir perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos rizikos. Pirmuosius šio plataus masto testavimo rezultatus numatoma paskelbti 2021 m. pirmą pusmetį. Be to, ECB dalyvauja įvairiuose ES ir tarptautiniuose forumuose, kur kartu su kitomis institucijomis nagrinėja, ar yra poreikis reguliavimo priemonėms, skirtoms kovai su klimato kaita, ir kokios jos turėtų būti. ECB Bankų priežiūros tarnyba, pasiremdama patirtimi, įgyta rengiant klimato rizikos veiksmų planą ir su tuo susijusių praktikų inventorizacijas, parengė ir 2020 m. paskelbė pirmiau minėtą ECB vadovą dėl klimato ir aplinkos rizikos, kuris nuo 2021 m. pradžios bus taikomas vykdant priežiūrinį dialogą su prižiūrimais subjektais. 2022 m. ECB atliks priežiūrinį klimato rizikos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis. Į šio priežiūrinio testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus, taip pat ir į nuodugnios peržiūros, kaip bankai laikosi Vadove dėl klimato ir aplinkos rizikos išdėstytų lūkesčių, rezultatus, bus atsižvelgiama vykdant 2022 m. SREP vertinimą.

Atsakydamas į rezoliucijoje išsakytą raginimą toliau dėti pastangas didinti mokslinių tyrimų apie klimato kaitos poveikį finansiniam stabilumui ir euro zonai pajėgumus, ECB pažymi, kad šioje srityje vis intensyviau vykdo analitinį darbą.

2020 m. lapkričio mėn. Finansinio stabilumo apžvalgoje ECB pateikė įrodymų, kad tvaraus finansavimo darbotvarkė galėtų ne tik skatinti finansuoti prisitaikymą prie klimato kaitos, bet ir galėtų turėti teigiamą poveikį euro zonos finansinei integracijai, jeigu mažėtų polinkis investuoti tik į savo šalies žaliąsias obligacijas²¹. Siekiant gilinti klimato rizikos analizę toliau tęsiamas darbas ir su Eurosistema bei Europos Sąjungos partneriais per jungtinę Eurosistemos finansinio stabilumo komiteto ir ESRV patariamojo techninio komiteto klimato rizikos projekto grupę²². Vykdamas strategijos peržiūrą, Eurosistema sudarė grupę, kuriai pavesta

²⁰ Žr. „Vadovas dėl klimato ir aplinkos rizikos. Priežiūriniai lūkesčiai dėl rizikos valdymo ir informacijos atskleidimo“, ECB, 2020 m. lapkričio mėn.

²¹ Žr. 2020 m. lapkričio mėn. ECB Finansinio stabilumo apžvalgą.

²² Žr. pranešimą „Pozityvi green: Measuring climate change risks to financial stability“ (Pozityvi žaliaji tendencija – klimato kaitos rizikos finansiniam stabilumui vertinimas), ESRV, 2020 m. birželio mėn.

įvertinti klimato kaitos poveikį ekonominei ir pinigų politikai ir parengti veiksmų planą, kaip ateityje būtų galima padidinti Eurosistemos analitinius pajėgumus.

Pripažindamas klimato rizikos svarbą ir jos poveikį pagrindinėms centrinių bankų funkcijoms, ECB aktyviai dalyvauja Finansų sistemos žalinimo tinklo veikloje ir taip prisideda skatinant sklandų perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos. 2020 m. ECB tapo šio tinklo valdymo komiteto nariu ir dalyvauja visose penkiose tinklo darbo srityse (mikroprudencija ir priežiūra, makrofinansai, žaliųjų finansų didinimas, duomenų stygiaus šalinimas, moksliniai tyrimai).

4 Finansinis stabilumas

Kaip šiuo klausimu raginama rezoliucijoje, ECB atidžiai stebėjo su Brexitu susijusią riziką ekonomikos ir finansų sektoriams. Nuo 2021 m. sausio 1 d. perėjus prie naujos tvarkos, per pirmąsias 2021 m. savaites finansų sektoriui nepasireiškė jokia didesnė rizika, nes valdžios institucijos ir rinkos dalyviai buvo gerai tam pasirengę. Pastaraisiais metais ECB nuolat ragino rinkos dalyvius pasirengti bet kokiam galimam Jungtinės Karalystės ir ES derybų baigčiai²³. ECB palankiai vertina ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, kuris padėjo suvaldyti makroekonominę riziką ir išvengti rinkos svyravimų pereinamojo laikotarpio pabaigoje. Savaitinių operacijų eurais galimybe, kurią pagal susitarimą su ECB dėl valiutų apsikeitimo sandorių Anglijos bankas suteikė JK bankams, pasinaudota nebuvo. Bankų sektoriuje kol kas nebuvo jokių didesnių ES klientų aptarnavimo sutrikimų²⁴. Neapmokėtų išvestinių finansinių priemonių srityje ECB pastebėjo, kad kai kurie didžiausi į euro zoną persikėlę bankai padarė didelę pažangą per paskutinius kelis 2020 m. mėnesius perrašydami rizikingas sutartis. Laikinasis sprendimas dėl JK pagrindinių sandorio šalių lygiavertiškumo, kurį Europos Komisija priėmė kaip ypatingą priemonę, padėjo pereinamojo laikotarpio pabaigoje išvengti rizikos finansiniam stabilumui. Artimiausiais mėnesiais ir metais ECB ir toliau atidžiai stebės pokyčius ir riziką. Atsižvelgdamas į Europos Komisijos raginimą, kad ES rinkos dalyviai sumažintų turimas JK pagrindinių sandorio šalių pozicijas, ECB stebės, kaip sektorius tam rengiasi, ir prisidės prie Europos Komisijos ir Europos

²³ Žr., pvz., interpa „Assessing the risks to the euro area financial sector from a disruptive hard Brexit“ (Rizikos euro zonos finansų sektoriui griunamojo griežtojo „Brexit“ atveju vertinimas), *Finansinio stabilumo apžvalga*, ECB, 2018 m. lapkričio mėn.; interpa „Assessing the risks to the euro area financial sector from a no-deal Brexit – update following the extension of the UK’s membership of the EU“ (Rizikos euro zonos finansų sektoriui „Brexit“ be susitarimo atveju vertinimas – atnaujintas vertinimas pratęsus JK narystę ES), *Finansinio stabilumo apžvalga*, ECB, 2019 gegužės mėn.; ir *Finansinio stabilumo apžvalga*, ECB, 2020 m. lapkričio mėn.

²⁴ ECB Bankų priežiūros tarnyba ragino jos prižiūrimus bankus tinkamai pasirengti ir per visą „Brexit“ procesą stebėjo jų daromą pažangą. Žr., pvz., ECB Priežiūros naujienlaiškyje paskelbtus įvairius straipsnius apie „Brexit“: „Brexit: meeting supervisory expectations“ („Brexitas“: priežiūrinių lūkesčių tenkinimas), 2019 m. vasario mėn.; „Brexit: stepping up preparations“ („Brexitas“: pasirengimų intensyvinimas), 2019 m. rugpjūčio mėn.; „Brexit: operational risk increases when banks delay action“ („Brexitas“: operacinės rizikos didėjimas, jeigu bankai vėluoja imtis veiksmų), 2019 m. lapkričio mėn.; „Brexit: time to move to post-Brexit business models“ („Brexitas“: laikas pereiti prie kitokių verslo modelių), 2020 m. vasario mėn.; „Brexit: banks should prepare for year-end and beyond“ („Brexitas“: bankai turėtų pasirengti metų pabaigai ir tolesnei ateičiai), 2020 m. lapkričio mėn.

vertybinių popierių ir rinkų institucijos veiksmų siekiant išsaugoti ES finansinį stabilumą šioje srityje.

ECB sutinka su rezoliucijos teiginiu, kad nebankinio finansų sektoriaus augimas rodo, jog būtina stiprinti makroprudencinę politiką šio sektoriaus atžvilgiu²⁵. 2020 m. kovo mėn. finansų rinkas užklupęs sudėtingas laikotarpis parodė, kaip svarbu yra ženkliai padidinti nebankinio finansų sektoriaus atsparumą. Nebankinio finansų sektoriaus reguliavimo sistema turi būti sustiprinta, taip pat ir makroprudenciniu požiūriu. ECB įsitikinęs, kad makroprudenciniu požiūriu turėtų būti papildytos šiuo metu galiojančios nuostatos, sutelkiančios dėmesį į atskirų įstaigų saugumą ir investuotojų apsaugą, ir turėtų būti pakoreguotos atsižvelgiant ir į nebankinių įstaigų pažeidžiamumo specifiką. ECB propaguoja tokią politiką ir prisideda prie šio darbo Europos lygmeniu ir tarptautiniuose forumuose, pavyzdžiui, Finansinio stabilumo taryboje.

5 Mokėjimo paslaugos, skaitmeninis euras, kriptoturtas ir kibernetinis saugumas

Dėl rezoliucijoje paminėto didėjančio nebankinių subjektų, prisišliejusių prie bankų, kad galėtų naudotis mokėjimo sistema, skaičiaus ECB pažymi, kad jie mokėjimų srityje atlieka vis svarbesnį vaidmenį. Šie subjektai, pavyzdžiui, elektroninių pinigų įstaigos pagal Elektroninių pinigų direktyvą²⁶ (EPD 2) ir mokėjimo įstaigos pagal Mokėjimo paslaugų direktyvą²⁷ (MPD 2), nelaikomos tinkamais dalyviais pagal ES atsiskaitymų baigtinumo direktyvą²⁸ (ABD). Todėl jiems nesuteikiama tiesioginė prieiga prie šioje direktyvoje nurodytų mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemų²⁹. ECB pritaria, kad, vykdant kitą Atsiskaitymų baigtinumo direktyvos peržiūrą, elektroninių pinigų įstaigas ir mokėjimo įstaigas reikėtų pripažinti tinkamais dalyviais, kad jos galėtų gauti tiesioginę prieigą prie direktyvoje nurodytų sistemų, jeigu tik atitinka prieigai prie tokių sistemų nustatytas (rizika pagrįstas) sąlygas.

Dėl rezoliucijoje minimo kriptoturto pasakytina, kad ECB nuolat stebi kriptoturto rinkos pokyčius ir jų poveikį euro zonai bei centrinių bankų funkcijoms ir aktyviai prisideda prie šioje srityje vykdomų Europos ir pasaulinių reguliavimo iniciatyvų. 2020 m. pabaigoje užbaigus viešas

²⁵ Euro zonos nebankinių finansų įstaigų bendras turtas per pastaruosius dešimt metų beveik padvigubėjo – išaugo nuo 25 trilijonų eurų 2009 m. iki 47 trilijonų eurų 2020 m. birželio mėn., o jo dalis visame finansų sektoriaus turte padidėjo nuo 45 % iki 58 %.

²⁶ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva 2009/110/EB](#) dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros (OL L 267, 2009 10 10).

²⁷ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva \(ES\) 2015/2366](#) dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje (OL L 337, 2015 12 23).

²⁸ 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva 98/26/EB](#) dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose (OL L 166, 1998 6 11).

²⁹ Dėl to nebankinės įstaigos turi ribotą prieigą, t. y. tik per kitas įstaigas, todėl taip sukuriami tam tikra hierarchija, kuri gali būti žalinga efektyviam operacijų vykdymui ir kelti finansinę riziką tiek atitinkamai nebankinei įstaigai, tiek įstaigoms, per kurias ji gauna netiesioginę prieigą. Kadangi nėra visoje ES galiojančio sprendimo, kai kurios valstybės narės leido tokioms įstaigoms dalyvauti nacionaliniu lygmeniu, taip sudarydamos prielaidas teisės kolizijai ir klausimams dėl vienodų sąlygų sudarymo.

konsultacijas, šiuo metu baigiama rengti sustiprinta visapusiška Eurosistemos vykdomos elektroninių mokėjimo priemonių, schemų ir susitarimų priežiūros sistema (PISA sistema), veikianti pagal principą „tokia pati veikla, tokia pati rizika, tokie patys reikalavimai“³⁰. Be to, ECB prisideda prie vykdomų Europos ir pasaulinių iniciatyvų dėl kriptoturto³¹ ir stabilizuotosios virtualiosios valiutos reguliavimo, priežiūros ir stebėsenos siekiant sumažinti riziką ir kartu didinti technologinių inovacijų naudą finansų sektoriuje. Kalbant apie elektroninių pinigų institucijų, virtualiojo turto paslaugų teikėjų ir kitų įpareigotųjų subjektų priežiūrą kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje, ECB primena, kad atsakomybė šioje srityje tenka nacionalinėms kompetentingoms institucijoms.

ECB yra pasiryžęs palaikyti atvirą dialogą su Europos Parlamentu ir Europos piliečiais dėl skaitmeninio euro ir palankiai vertina Europos Parlamento paramą jo vykdomam analitiniam ir parengiamajam darbui dėl skaitmeninio euro. 2020 m. spalio 12 d. Europos Parlamento ECON komitete pateikęs ataskaitą dėl skaitmeninio euro³², ECB įsipareigojo tęsti diskusijas su Parlamentu šia tema³³, taip pat ir informuoti apie ECB viešų konsultacijų dėl skaitmeninio euro rezultatus. Eurosistemos darbą sudaro subalansuotas galimos skaitmeninio euro emisijos ateityje galimybių ir iššūkių vertinimas. Dėl rezoliucijoje paminėtos rekomendacijos skaitmeninius eurus platinti ir už euro zonos ribų – Eurosistema mano, kad dabartinėmis aplinkybėmis skaitmeninis euras turėtų būti mokėjimo priemonė, o ne investavimo forma. Todėl tokia galimybė ne euro zonos rezidentams turėtų būti suteikiama tik tam tikromis konkrečiomis sąlygomis, kuriomis būtų siekiama apriboti kapitalo srautų ir valiutų kursų svyravimus, tačiau sykiu sudarant galimybę eurui atlikti tarptautinės mokėjimo priemonės vaidmenį.

Atsakydamas į rezoliucijoje išsakytus raginimus stiprinti rizikos kibernetiniam saugumui stebėseną, ECB pažymi, kad aktyviai dalyvauja įgyvendinant Europos ir pasaulines kibernetinio atsparumo didinimo iniciatyvas. ECB rengia priežiūrinius lūkesčius dėl kibernetinio atsparumo, kurie taikomi prižiūrimoms finansų rinkos infrastruktūroms, sukūrė kibernetinio atsparumo grėsmėms testavimo įsilaužimo būdu sistemą (TIBER-ES) ir pirmininkauja pačios rinkos iniciatyva sudarytai Europos kibernetinio atsparumo valdybai (ECRB), kuri inicijavo dalijimąsi konfidencialia su kibernetiniu saugumu susijusia informacija patikimų subjektų rate

³⁰ Naujoji sistema apims mokėjimo schemas ir susitarimus, kurie turi valdymo organą ir vertės pervedimo tarp galutinių paslaugos gavėjų galimybę ir kuriuose pagrindinės elektroninės mokėjimo priemonės yra išreikštos arba finansuojamos eurai, iš dalies arba visiškai užtikrintos eurai, arba išperkamos eurai. Taip pat žr. „[Exemption policy for the Eurosystem oversight framework for electronic payment instruments, schemes and arrangements](#)“ (Eurosistemos vykdomos elektroninių mokėjimo priemonių, schemų ir susitarimų priežiūros sistemos išimčių politika), ECB, 2020 m. spalio mėn.

³¹ Žr., pvz., 2021 m. vasario 19 d. Europos Centrinio Banko nuomonę dėl pasiūlymo dėl reglamento dėl kriptoturto rinkų (CON/2021/4).

³² Žr. ECB vykdomosios valdybos nario Fabio Panetta įvadinį pranešimą Europos Parlamento ECON komitete „[A digital euro for the digital era](#)“ (Skaitmeninis euras skaitmeniniame amžiuje), 2020 m. spalio 12 d.

³³ Žr., pvz., 2021 m. sausio 18 d. Fabio Panetta [laišką](#) EP narei Irenei Tinagli dėl ECB viešų konsultacijų dėl skaitmeninio euro pabaigos.

(CIISI-ES)³⁴. ECB ir toliau teiks didelę svarbą aukšto kibernetinio atsparumo lygio užtikrinimui.

Dėl rezoliucijoje išsakyto raginimo pranešti TARGET2 atsiskaitymų sistemos techninių gedimų tyrimo rezultatus – ECB yra pasirengęs paskelbti pagrindines tyrimo išvadas.

2020 m. lapkričio 16 d. ECB paskelbė, kad pradės nepriklausomą išorinę TARGET paslaugų peržiūrą³⁵. ECB nustatys ir pašalins incidentus sukėlusias priežastis ir iki 2021 m. antrojo ketvirčio paskelbs pagrindines šios išorinės peržiūros išvadas. ECB yra nusiteikęs pasimokyti iš šių incidentų, visiškai skaidriai informuoti apie padarytas išvadas ir imtis veiksmų, būtinų siekiant toliau teikti labai veiksmingas ir patikimas finansų rinkų infrastruktūrų paslaugas³⁶.

Atsakydamas į rezoliucijoje išsakyta raginimą dar labiau nemažinti apyvartoje esančių banknotų kiekio, ECB pabrėžia, kad apyvartoje liks visi serijos „Europa“ nominalai nuo 5 iki 200 eurų.

2020 m. apyvartoje esančių banknotų vertė padidėjo apie 11 %, t. y. 142 milijardais eurų, o tai yra didžiausias absoliutus apyvartoje esančių banknotų augimas nuo jų įvedimo 2002 m.³⁷ 2019 m. atliktame visos euro zonos mokėjimų elgsenos tyrime taip pat pabrėžiama, kad euro zonoje gryniesi pinigai tebėra dominuojantis asmeninių mažmeninių atsiskaitymų būdas³⁸. Siekdamas išsaugoti pasitikėjimą grynaisiais eurai, ECB toliau tiria ir kuria būsimus banknotų dizainus su naujomis pažangiausiomis apsaugos priemonėmis.

6

Ekonominė ir pinigų sąjunga (EPS)

Kalbant apie tarptautinį euro vaidmenį, ECB pakartoja, kad euro patrauklumą pasaulyje visų pirma palaiko stipresnė ir gilesnė ekonominė ir pinigų sąjunga, taip pat ir pažanga kuriant kapitalo rinkų sąjungą³⁹.

Kad euras būtų patrauklus pasaulyje, svarbu vykdyti patikimą ekonominę politiką euro zonoje. Baigus kurti bankų sąjungą euro zona taptų atsparesnė, o pažanga kuriant kapitalo rinkų sąjungą sustiprintų finansų rinkas ir padidintų jų likvidumą. Tai savo ruožtu netiesiogiai paskatintų naudoti eurą tarptautiniu mastu kaip tarptautinių investicijų, finansavimo ir atsiskaitymo valiutą. Koronaviruso (COVID-19) pandemija pabrėžia šios politikos ir reformų skubumą.

Dėl rezoliucijoje išsakyto raginimo veiksmingai bendradarbiauti ir su euro zoni nepriklausančiomis valstybėmis narėmis pažymėtina, kad ECB ir nacionaliniai centriniai bankai glaudžiai bendradarbiauja ECBS viduje,

³⁴ CIISI-ES veikia prie ECRB – aukšto lygio forumo, kuriam pirmininkauja ECB ir kuriame dalyvauja centriniai bankai, Europos valdžios institucijos, kritinės svarbos finansų rinkų infrastruktūros ir tretieji asmenys – paslaugų teikėjai.

³⁵ Žr. [pranešimą spaudai](#), apie tai, kad ECB skelbia atliksiantis nepriklausomą mokėjimų sistemos veikimo sutrikimo peržiūrą, ECB, 2020 m. lapkričio 16 d.

³⁶ Taip pat žr. ECB Pirmininkės 2021 m. sausio 21 d. [laišką](#) EP nariui Markusui Ferberui dėl TARGET2.

³⁷ Statistiką apie apyvartoje esančius banknotus ir monetas galima rasti [ECB interneto svetainėje](#), ji atnaujinama kiekvieną mėnesį apie 14-ą darbo dieną.

³⁸ Žr. „[Study on the payment attitudes of consumers in the euro area SPACE](#)“ (Euro zonos vartotojų požiūrio į mokėjimus tyrimas), ECB, 2020 m. gruodžio mėn.

³⁹ Žr. „[The international role of the euro](#)“ (Tarptautinis euro vaidmuo), ECB, Frankfurtas prie Maino, 2020 m. birželio mėn.

siekdami bendro tikslo – visas valstybes nares be jokių išimčių įtraukti į ekonominės ir pinigų sąjungos trečiąjį etapą. Dėl bendrų Sąjungos, jos valstybių narių ir ECBS sudarančių ECB bei nacionalinių centrinių bankų pastangų euro zona nuolat auga ir šiuo metu apima 19 valstybių narių. 2020 m. Bulgarija ir Kroatija prisijungė prie valiutų kurso mechanizmo (VKM II), o tai yra būtina sąlyga norint įvykdyti konvergencijos kriterijus, kad būtų galima įsivesti eurą, kaip nustatyta Sutartyse.

7

Instituciniai klausimai

Rezoliucijoje iškelto tolesnio ECB atskaitomybės tvarkos stiprinimo klausimu ECB mano, kad dabartinė atskaitomybės tvarka yra veiksminga, tačiau jis yra pasirengęs toliau su Europos Parlamentu svarstyti būdus, kaip užtikrinti veiksmingą jo atskaitomybės įsipareigojimų vykdymą. ECB pažymi, kad pagal Sutartį jis pirmiausia yra atskaitingas Europos Parlamentui, o kartais keičiasi nuomonėmis ir su nacionaliniais parlamentais. Kalbant apie Europos Parlamento raginimą Tarpinstituciniame susitarime įforminti esamą ir numatyti papildomą atskaitomybės praktiką, pažymėtina, kad bet koks susitarimo pakeitimas turėtų būti grindžiamas ES pirminės teisės nuostatomis, kuriose nustatyti aiškūs ECB atskaitomybės įpareigojimai, paisoma centrinio banko nepriklausomumo principo ir kurios yra pakankamai lanksčios, kad patenkintų dabartinį ir būsimą ECB veiksmų tikrinimo poreikį.

Dėl Europos Parlamento raginimo užtikrinti didesnę interesų konfliktų skaidrumą ir griežtinti ECB įdiegtą informavimo apie pažeidimus politiką – visa tai jau padaryta. ECB gerokai padidino savo skaidrumo ir atskaitomybės lygį paskelbdamas visų aukšto lygio organų narių interesų deklaracijas ir savo Etikos komiteto nuomones⁴⁰ – šiuose dokumentuose aptariami ne tik esami, bet ir galimi interesų konfliktai, taip pat ir ECB aukšto lygio tarnautojų veikla pasibaigus jų kadencijoms. 2020 m. spalio mėn. ECB sugriežtino informavimo apie pažeidimus sistemą, įdiegė vartotojui patogią ir anonimišką pranešimų pateikimo priemonę ir nustatė griežtas taisykles, skirtas pranešėjams nuo atsakomųjų veiksmų apsaugoti. Ši sistema suderinta su ES pranešėjų apsaugos direktyvoje⁴¹ įtvirtintais principais ir išplėsta įtraukiant visus ECB aukšto lygio tarnautojus.

Atsakydamas į rezoliucijoje išsakytą raginimą, kad ECB užtikrintų savo Audito komiteto narių nepriklausomumą ir išvengtų Etikos komiteto narių interesų konfliktų, ECB primena, kad šių komitetų narių nepriklausomumas yra

⁴⁰ Žr. Etikos komiteto nuomones.

⁴¹ Žr. 2020 m. spalio 20 d. ECB sprendimą, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Centrinio Banko personalo taisyklės dėl informavimo apie pažeidimus priemonės įdiegimo ir pranešėjų apsaugos sustiprinimo (ECB/2020/NP37) ir 2020 m. spalio 27 d. Europos Centrinio Banko sprendimą (ES) 2020/1575 dėl informacijos apie pažeidimus, pateiktos naudojant informavimo apie pažeidimus priemonę, vertinimo ir tolesnių veiksmų, kai tai susiję su ECB aukšto lygio tarnautoju (ECB/2020/54). Naujoji informavimo apie pažeidimus politika parengta laikantis pagrindinių ES pranešėjų apsaugos direktyvoje įtvirtintų principų, taip pat ir dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos informavimo. Pagal sugriežtintą ECB politiką numatyta ir speciali informavimo apie ECB aukšto lygio tarnautojų (įskaitant visus Valdančiosios tarybos ir Priežiūros valdybos narius) padarytus pažeidimus procedūra, pranešėjams ir liudytojams užtikrinanti tokio paties lygio apsaugą.

specialiomis nuostatomis įtvirtintas Audito komiteto įgaliojimuose ir sprendime, kuriuo įsteigiamas Etikos komitetas. Pastaraisiais metais Valdančioji taryba ėmėsi keletą priemonių Etikos ir Audito komitetų nepriklausomumui ir sudėties įvairovei didinti. 2019 m. liepos mėn. Valdančioji taryba Etikos komiteto nare paskyrė nevyriausybės organizacijos vyriausiąją patarėją etikos klausimais ir buvusią Tarptautinio valiutos fondo patarėją etikos klausimais. Neseniai buvo atlikta Audito komiteto įgaliojimų⁴² peržiūra ir keliais aspektais buvo sustiprintas jo narių nepriklausomumas ir nešališkumas, pavyzdžiui, nustatytas reikalavimas, kad išorės nariai pateiktų interesų deklaracijas, ir išplėstas sąrašas kriterijų, kas gali būti komiteto nariais. Peržiūrečiuose įgaliojimuose numatyta, kad bent vienas išorės narys pasirenkamas iš asmenų, anksčiau nėjusių jokių pareigų Euro sistemoje. Vis dėlto ECB mano, kad labai svarbu, jog abiejuose komitetuose būtų ir buvusių ECB aukšto lygio tarnautojų, nes jų patirtis ir gilios žinios apie ECB institucinę struktūrą, vaidmenis ir pareigas bei darbo sritis yra neįkainojamas turtas, kai reikia nustatyti esamą ir galimą riziką ir (arba) interesų konfliktus.

Rezoliucijoje minimu ECB komunikacijos politikos klausimu ECB pažymi, kad dvišaliai pokalbiai su ECB stebėtojais, įskaitant vyriausiuosius ekonomistus ir mokslinių tyrimų vadovus, buvo vykdomi pagal nustatytą tvarką, laikantis visų atsargumo priemonių ir buvo atskleidžiami reguliariai skelbiant darbotvarkes.

Bendravimas su privačiu finansų sektoriumi suteikia ECB papildomų įžvalgų ir leidžia jam geriau suprasti rinkos lūkesčius, tad padeda ECB formuluoti savo pinigų politikos poziciją. Todėl toks bendravimas padeda ECB vykdyti savo įgaliojimus euro zonos piliečių labui. Siekdamas užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi aukščiausių skaidrumo ir atskaitomybės standartų, ECB įdiegė patikimą bendravimo su privačiojo sektoriaus atstovais tvarką. ECB Elgesio kodekse ir Išorės komunikacijos principuose aiškiai apibrėžtos sąlygos, kuriomis tokia komunikacija vyksta⁴³. Pokalbiai su finansų įstaigų vyriausiais ekonomistais ir analitikais vyko tik laikantis šios tvarkos ir visi jie buvo atskleisti reguliariai skelbiamose darbotvarkėse. Šiuo metu tokie pokalbiai po Valdančiosios tarybos spaudos konferencijos nevyksta. ECB nuolat peržiūri savo komunikacijos politiką ir praktiką, kad jos būtų kuo veiksmingesnės ir visada išliktų skaidrios. Todėl šiuo metu persvarstomas ir rezoliucijoje minimų pokalbių formatas⁴⁴.

ECB, pripažindamas nefinansinės informacijos skaidrumo ir geresnės tokių duomenų kokybės bei prieinamumo svarbą, palankiai vertina Europos Parlamento raginimą išsamiau atskleisti socialinius ir su personalu susijusius klausimus, taip pat valdymo reikalus. Nuo 2010 m. ECB savo aplinkosaugos ataskaitoje, kuri rengiama pagal ES aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS)⁴⁵ ir skelbiama kasmet, atskleidžia išsamų aplinkosaugos srities duomenų ir tikslų rinkinį. Jo aplinkosauginių rezultatų santrauka įtraukiama ir į ECB metinę ataskaitą. 2021 m. ECB, atsižvelgdamas į ES direktyvos 2014/95 dėl nefinansinės

⁴² Žr. [Audito komiteto įgaliojimus](#), ECB, 2020 m. gruodžio mėn.

⁴³ Dėl ECB Elgesio kodekso žr. [Europos Centrinio Banko aukšto lygio tarnautojų elgesio kodekso](#) 8 straipsnį ir [ECB aukšto lygio tarnautojų išorės komunikacijos principus](#).

⁴⁴ Taip pat žr. ECB Pirmininkės 2021 m. sausio 21 d. [laišką](#) EP nariui Ch. MacManusui.

⁴⁵ ECB metinis aplinkosaugos pranešimas skelbiamas [ECB interneto svetainėje](#).

informacijos atskleidimo⁴⁶ reikalavimus ir tolesnės veiklos gaires, pradėjo plėsti savo esamą aplinkosaugos ataskaitų teikimo sistemą, įtraukdamas į ją ir ekonomikos, valdymo bei socialinius klausimus. ECB siekia tvarumo ataskaitas pradėti skelbti 2022 m. (pirmoji ataskaita būtų apie 2021 m. ECB veiklos rezultatus). Perėjimu prie kompleksinės tvarumo sistemos ir ataskaitų rengimu rūpinsis ir naujasis ECB kovos su klimato kaita centras⁴⁷. Be to, ECB stebėtojo teisėmis dalyvavo Europos laboratorijos projekto grupės, vykdančios parengiamuosius darbus galimų ES nefinansinės informacijos atskleidimo standartų rengimui, kuriuos parengti Europos Komisija pavedė Europos finansinės atskaitomybės patariamajai grupei, veikloje.

Konkrečiai dėl atskaitomybės socialiniais ir su personalu susijusiais klausimais pažymėtina, kad ECB savo metinėse ataskaitose jau skelbia tokią informaciją ir pagrindinius skaičius. ECB metinėse ataskaitose pateikiama informacija apie jo personalo sudėtį, vykdomas lyderystės programas, darbuotojų karjeros ir profesinio tobulėjimo sistemas, įvairovės ir įtraukties didinimo iniciatyvas, skirtas ECB įtraukties kultūrai stiprinti ir puoselėti⁴⁸. Pastaraisiais metais komunikacija daugiausia sutelkta į priemones, kurių imamasi siekiant didesnės lyčių pusiausvyros ECB, įskaitant naująją 2020–2026 m. lyčių strategiją, ir veiksmus, kurių imamasi siekiant skatinti įtraukų elgesį bendradarbiaujant su ECB įvairovės tinklais. Siekdamas, kaip siūloma Direktyvoje dėl nefinansinės informacijos atskleidimo, atskleisti dar daugiau informacijos socialiniais ir su personalu susijusiais klausimais, ECB ketina skelbti ir informaciją apie naujos karjeros sistemos, kuri buvo įgyvendinta 2020 m. pradžioje, raidą, įskaitant informaciją apie pagrindines jos savybes (bendro pobūdžio pareigybių aprašymus, horizontalųjį judumą ir vidinį įdarbinimą, naujų paaukštinimo kelių įvedimą ir kt.). Daugiau informacijos taip pat bus teikiama ir apie ECB siekiamos gerovės, veiklos rezultatų ir karjeros augimo, įvairovės politikos ir lygių galimybių aspektus, taip pat apie šiuo metu vykdomą naujų darbo po pandemijos metodų peržiūrą.

ECB atkreipia dėmesį į rezoliucijoje iškeltą lyčių pusiausvyros trūkumo ECB vykdomojoje valdyboje klausimą ir į raginimą, kad valstybės narės, ateityje teikdamos pasiūlymus dėl galutinių kandidatų sąrašų ir paskyrimo į pareigas, aktyviai siektų lyčių pusiausvyros. ECB vykdomosios valdybos narių skyrimo tvarka nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 283 straipsnio 2 dalyje ir Protokolo dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto 11.2 dalyje⁴⁹. Dėl Sutarties įgyvendinimo pakeitimų, susijusių su ECB vykdomosios valdybos narių atrankos procesu, sprendžia Taryba ir Europos Parlamentas.

Nors ECB negali niekaip paveikti savo Vykdomosios valdybos sudėties, jis yra įsipareigojęs pagerinti lyčių pusiausvyrą organizacijoje, visų pirma taikydamas

⁴⁶ Žr. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyvą 2014/95/ES](#), kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2013/34/ES nuostatos dėl tam tikrų didžiųjų įmonių ir grupių nefinansinės ir įvairovės informacijos atskleidimo (OL L 330, 2014 11 15).

⁴⁷ Žr. [pranešimą spaudai](#) apie tai, kad ECB steigia kovos su klimato kaita centrą, ECB, 2021 m. sausio 25 d.

⁴⁸ Informacijos socialiniais ir su personalu susijusiais klausimais pateikiama, pavyzdžiui, 2019 m. ECB metinės ataskaitos [12.1 skirsnyje](#).

⁴⁹ ECB vykdomosios valdybos narius skiria Europos Vadovų Taryba Europos Sąjungos Tarybos teikimu ir pasitarusi su Europos Parlamentu ir ECB valdančiąja taryba.

priemonės ir siekdamas tikslų, nustatytų nuo 2013 m. Dėl šių iniciatyvų ECB gerokai padidėjo moterų, užimančių vadovaujamas pareigas, dalis⁵⁰. 2020 m. gegužės mėn. ECB paskelbė naują strategiją, skirtą personalo lyčių pusiausvyrai visais lygmenimis dar padidinti⁵¹. Joje apibrėžiamos siekiamos procentinės dalys ir dėmesys visų pirma skiriamas metinei moterų, paskirtų į naujas ir laisvas pareigas, daliai, taip pat tikslams dėl bendros moterų dalies įvairiose atlyginimo kategorijose. Siekiama, kad iki 2026 m. moterų dalis įvairiose kategorijose būtų padidinta iki 36 – 51 %. Be šių tikslų nuo 2021 m. bus palaipsniui įvedama vis naujų priemonių lyčių pusiausvyrai didinti.

---

⁵⁰ 2019 m. pabaigoje moterų dalis tarp aukštesnio rango vadovų sudarė beveik 31 % (plg. 12 % 2012 m. pabaigoje). Be to, 2019 m. pabaigoje moterys sudarė 30 % visų vadovaujamas pareigas einančių ECB darbuotojų (plg. 17 % 2012 m. pabaigoje). 2019 m. pabaigoje moterų dalis sudarė 45 % visų ECB darbuotojų, palyginti su 43 % 2012 m. pabaigoje.

⁵¹ Žr. [pranešimą spaudai](#) apie tai, kad ECB skelbia naujas priemones moterų darbuotojų daliai didinti, ECB, 2020 m. gegužės 14 d.